

Uchwała Nr 42/I/2022

Rady Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego

z dnia 15 grudnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Planu Działania Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego
w 2023 r.**

§ 1.

Działając na podstawie art. 94m i art. 94g pkt 1 w zw. z art. 90 ust. 4 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2022 r., poz. 1302), Rada Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego przyjmuje Plan Działania Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego w 2023 r., który stanowi załącznik do uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marcin Obroniecki
Prezes Polskiej Agencji
Nadzoru Audytowego
*- podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym -*

Plan Działania Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego na rok 2023

Polska Agencja Nadzoru Audytowego (Agencja), sprawuje nadzór publiczny nad:

- wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta,
- działalnością firm audytorskich,
- działalnością Polskiej Izby Biegłych Rewidentów

i jest właściwym organem w rozumieniu rozporządzenia UE nr 537/2014.

Jako organ nadzoru, działając w interesie publicznym, Agencja dąży do zapewnienia najwyższej jakości i rzetelności:

- badań sprawozdań finansowych,
- innych usług atestacyjnych,
- usług pokrewnych,

przez co przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa obrotu gospodarczego oraz interesariuszy podmiotów gospodarczych, w tym inwestorów.

Dbłość o podnoszenie poziomu wiarygodności sprawozdań finansowych, wzmacnianie współpracy Agencji z innymi organami państwa w zakresie zwiększania bezpieczeństwa obrotu gospodarczego, propagowanie wiedzy o roli audytu w stosunkach społeczno-gospodarczych oraz upowszechnianie w świadomości społecznej znaczenia zadań i działań Agencji przyczynia się do budowania zaufania pomiędzy uczestnikami rynku i zaufania do organów władzy publicznej. W tym celu Agencja realizuje zadania w zakresach:

- zapewniania właściwego funkcjonowania systemów zapewnienia jakości,
- nadzoru nad wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta,
- nadzoru nad działalnością firm audytorskich,
- prowadzenia rejestrów publicznych dotyczących firm audytorskich,
- nadzoru nad działalnością Polskiej Izby Biegłych Rewidentów (PIBR),
- monitorowania rynku usług świadczonych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie,
- analizy zaobserwowanych zjawisk i reakcji na nie,
- współpracy międzynarodowej, w szczególności z Komisją Europejską oraz organami nadzoru z innych państw Unii Europejskiej oraz państw trzecich, a także Komitetem

Europejskich Organów Nadzoru Audytowego (KEONA) oraz europejskimi urzędami nadzoru.

Działania Agencji stanowią wsparcie dla innych organów władzy publicznej, organów kontroli, organów ochrony prawa i innych podmiotów realizujących zadania publiczne.

W ramach wykonywania zadań ustawowych w roku 2023 Agencja będzie dążyła do osiągnięcia następujących celów:

Cel A. Zapewnienie najwyższej jakości i rzetelności badań sprawozdań finansowych oraz usług atestacyjnych innych niż badanie ustawowe i usług pokrewnych:

1) w zakresie systemu zapewnienia jakości:

- a) planowanie kontroli na podstawie informacji uzyskanych w ramach współpracy z KNF i GPW S.A.,
- b) uwzględnienie przy planowaniu kontroli ryzyk występujących przy badaniu określonych rodzajów jednostek (kontrole dziedzinowe¹),
- c) przygotowanie planów kontroli na okres od 1 lipca 2023 r. do 30 czerwca 2024 r. w oparciu o przeprowadzoną analizę ryzyka,
- d) przeprowadzanie kontroli planowych i doraźnych,
- e) przeprowadzanie kontroli tematycznych w zakresie wdrożenia krajowych standardów kontroli jakości,
- f) identyfikacja nieprawidłowości najczęściej występujących w firmach audytorskich,
- g) publikowanie informacji o rezultatach i wniosków z kontroli planowych,
- h) prezentowanie uczestnikom rynku ustaleń i wniosków z kontroli tematycznych,
- i) monitorowanie rynku usług świadczonych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie, w szczególności w zakresie, o którym mowa w art. 27 rozporządzenia UE nr 537/2014,
- j) zainicjowanie prac dotyczących rozpoznania istniejących procedur audytu w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Zakładany rezultat:

Realizacja planów kontroli, w szczególności w odniesieniu do firm audytorskich badających jednostki zainteresowania publicznego oraz w zakresie kontroli dziedzinowych.

Poprawa działania systemów wewnętrznej kontroli jakości w firmach audytorskich i jakości świadczonych usług.

¹ Przez kontrole dziedzinowe rozumie się kontrole przyjęte w planach kontroli Agencji firm audytorskich przeprowadzających badania ustawowe banków, ubezpieczycieli i funduszy inwestycyjnych.

Zebranie informacji do określenia założeń do sposobu nadzoru nad usługami atestacyjnymi w odniesieniu do sprawozdawczości niefinansowej.

2) w zakresie nadzoru publicznego nad wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta oraz działalnością firm audytorskich:

- a) prowadzenie działań pokontrolnych, w tym:
 - prowadzenie postępowań administracyjnych wobec firm audytorskich,
 - prowadzenie dochodzeń dyscyplinarnych wobec biegłych rewidentów wynikających ze zidentyfikowanych nieprawidłowości podczas kontroli,
 - występowanie, jako oskarżyciel, w postępowaniach sądowych w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych przez biegłych rewidentów w związku z badaniem ustawowym oraz wykonywaniem innych usług atestacyjnych lub usług pokrewnych,
- b) rozpatrywanie zawiadomień o podejrzeniu naruszenia przez biegłego rewidenta, firmę audytorską lub inny podmiot przepisów ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym lub rozporządzenia UE nr 537/2014,
- c) prowadzenie postępowań administracyjnych z zakresu rejestrów publicznych, to jest dotyczących:
 - wpisu, odmowy zmiany danych albo skreślenia firmy audytorskiej z listy firm audytorskich,
 - wpisu, odmowy zmiany danych albo skreślenia jednostek audytorskich pochodzących z państw trzecich na listę,
- d) prowadzenie listy firm audytorskich oraz dokonywanie aktualizacji danych,
- e) monitorowanie wykonywania przez firmy audytorskie obowiązków w zakresie sprawozdawczości i wnoszenia opłat oraz prowadzenie postępowań administracyjnych w związku z niewykonywaniem tych obowiązków.

Zakładany rezultat:

Przypisanie skutków prawnych zidentyfikowanym nieprawidłowościom poprzez prowadzenie albo udział w postępowaniach umożliwiające ustalenie naruszenia przepisów prawa lub zasad wykonywania zawodu.

Podniesienie świadomości firm audytorskich i biegłych rewidentów w zakresie konsekwencji niestosowania się do przepisów prawa lub zasad wykonywania zawodu.

Zmniejszenie odsetka firm audytorskich nieprawidłowo badających sprawozdania finansowe oraz świadczących inne usługi atestacyjne lub usługi pokrewne.

Poprawa aktualności rejestrów publicznych.

Zmniejszenie odsetka firm audytorskich niewypełniających lub nieprawidłowo wypełniających obowiązki sprawozdawcze oraz dotyczące wnoszenia opłaty z tytułu nadzoru.

Podniesienie poziomu ściągalności opłaty z tytułu nadzoru.

3) w zakresie wspierającym sprawowanie nadzoru publicznego:

- a) prowadzenie i rozwijanie współpracy międzynarodowej, w szczególności aktywny udział w pracach KEONA oraz w działaniach podejmowanych z organami nadzoru z innych państw Unii Europejskiej oraz państw trzecich,
- b) wymiana doświadczeń w ramach Międzynarodowego Forum Niezależnych Regulatorów Audytu (IFIAR), w tym w zakresie doskonalenia procedur kontroli systemu jakości w firmach audytorskich działających w sieciach,
- c) przekazywanie właściwym organom innych państw informacji o wpisie albo skreśleniu z listy firm audytorskich firmy audytorskiej zatwierdzonej w innym państwie Unii Europejskiej,
- d) wymiana informacji w ramach współpracy z KNF i GPW S.A.,
- e) kontynuowanie działań niezbędnych do wdrożenia transparentnego systemu informowania o wynikach kontroli systemów jakości firm audytorskich, w tym przeprowadzenie analizy prawnej,
- f) pozyskiwanie informacji o funkcjonowaniu rynku, w tym w ramach tematycznych, cyklicznych i otwartych spotkań z firmami audytorskimi,
- g) analiza dostępnych danych, w tym pozyskiwanych od firm audytorskich, i wykorzystanie jej wyników przy kształtowaniu polityki nadzorczej,
- h) opiniowanie aktów prawnych oraz przedstawianie propozycji zmian legislacyjnych dotyczących biegłych rewidentów i firm audytorskich.

Zakładany rezultat:

Wykorzystywanie doświadczeń międzynarodowych w budowaniu zaufania do nadzoru publicznego, rynku audytowego oraz przyczyniania się do ochrony uczestników obrotu gospodarczego.

Wzmacnianie potencjału analitycznego Agencji między innymi w celu coraz bardziej sprawnej i efektywnej realizacji zadań ustawowych oraz przyczyniania się do wzmacniania bezpieczeństwa obrotu gospodarczego.

Ukształtowanie rozpoznawalnej w Polsce i Unii Europejskiej marki i wizerunku Agencji.

Ugruntowanie postrzegania Agencji jako nadzorca, który kontroluje, egzekwuje, monitoruje i edukuje.

Przeprowadzenie analizy prawnej obejmującej regulacje w innych państwach dotyczące systemu informowania o wynikach kontroli systemów jakości firm audytorskich.

Intensyfikacja dialogu z firmami audytorskimi.

Cel B. Prowadzenie nadzoru publicznego nad działalnością PIBR poprzez:

1) kontrolę realizacji zadań powierzonych do realizacji w ramach nadzoru publicznego:

- a) monitorowanie działań PIBR w zakresie ustanawiania i utrzymywania na właściwym poziomie jakości uwzględniających wyniki kontroli krajowych standardów wykonywania zawodu, krajowych standardów kontroli jakości, zasad etyki zawodowej, ze szczególnym uwzględnieniem:

- mających na celu wsparcie merytoryczne i edukacyjne w okresie przejściowym biegłych rewidentów związane z wdrożeniem nowych standardów kontroli jakości w małych firmach audytorskich,
 - zmienionego standardu MSB 600 (Z) - „Szczególne rozważania – Badanie skonsolidowanych sprawozdań finansowych (w tym praca biegłych rewidentów części składowych grupy”)),
 - prac dotyczących możliwego ustanowienia standardu badania sprawozdań finansowych mniej złożonych jednostek,
 - prac dotyczących standardu lub wskazówek dot. obowiązków biegłego rewidenta w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (AML)
 - prac związanych z przygotowaniem do stosowania standardów sprawozdawczości niefinansowej.
- b) monitorowanie zakresu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego oraz wypełniania przez biegłych rewidentów obowiązków z zakresu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w 2 roku 3-letniego cyklu rozliczeniowego 2021-2023 i prowadzenia postępowań dyscyplinarnych wobec biegłych rewidentów dotyczących naruszenia ww. obowiązków,
- c) monitorowanie realizacji przez PIBR zadań w ramach nadzoru publicznego, wykonalności kar oraz wykorzystania środków przekazywanych przez Agencję.

Zakładany rezultat:

Zapewnienie przedstawiania propozycji oraz prowadzenia dialogu w ramach przygotowywania nowych standardów, celem ich późniejszego dostosowania do regulacji krajowych.

Zapewnienie zgodności z prawem działań PIBR w zakresie poddanym nadzorowi.

Zmniejszenie odsetka biegłych rewidentów niewykonujących obowiązku obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.

2) kontrolę realizacji zadań samorządu zawodowego biegłych rewidentów:

- a) analizowanie uchwał organów PIBR oraz ich zatwierdzanie lub zaskarżanie do sądu administracyjnego w przypadkach określonych w ustawie, ze szczególnym uwzględnieniem uchwał Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów w 2023 r.,
- b) weryfikację podejmowanych działań przez PIBR o charakterze systemowym w związku z upublicznianymi wnioskami Agencji w ramach prowadzonego nadzoru,
- c) rozpatrywanie odwołań od uchwał PIBR, do których mają zastosowanie przepisy ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego.

Zakładany rezultat:

Zapewnienie zgodności z prawem działań PIBR w zakresie poddanym nadzorowi, ze szczególnym uwzględnieniem weryfikacji inicjowania działań mających na celu ochronę interesów zawodowych biegłych rewidentów przy uwzględnieniu interesu publicznego.

Cel C. Elektroniczacja obsługi firm audytorskich i pracy Agencji poprzez:

- a) usprawnianie i rozwój udostępnionych funkcjonalności systemu informatycznego elektronicznej obsługi firm audytorskich (STREFA),
- b) zapewnienie wsparcia dla systemu informatycznego elektronicznej obsługi firm audytorskich (STREFA) na lata 2024 - 2025
- c) rozbudowę systemu obsługi PANA o moduły analityczne wspomagające kontrole,
- d) przygotowanie do wdrożenia doręczeń elektronicznych.

Zakładany rezultat:

Ułatwienie firmom audytorskim korzystania z systemu STREFA; ograniczenie możliwości wystąpienia błędów po stronie firm audytorskich.

Usprawnienie procesu planowania kontroli i analizy ich wyników.

Wdrożenie przepisów związanych z e-doręczeniami.

Cel D. Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych nakierowanych na podwyższenie poziomu usług świadczonych przez firmy audytorskie poprzez:

- a) cykliczne publikowanie informacji o najczęściej stwierdzanych w trakcie kontroli nieprawidłowościach w działaniu firm audytorskich,
- b) organizację oraz udział merytoryczny w konferencjach służących rozpowszechnianiu wiedzy z zakresu rewizji finansowej oraz świadomości społecznej dotyczącej roli biegłego rewidenta i znaczenia sprawozdania z badania sprawozdania finansowego,
- c) udostępnianie na stronie internetowej Agencji informacji przydatnych w bieżącej działalności firm audytorskich, ze szczególnym uwzględnieniem informacji umożliwiających przygotowanie do kontroli, zwracających uwagę na aktualne zagadnienia dotyczące działalności firm audytorskich oraz zmian prawa,
- d) wspieranie rozwoju zawodu biegłego rewidenta oraz podejmowanie współpracy w zakresie usprawniania dostępu do tego zawodu, w szczególności dotyczącej zmiany procesu naboru,
- e) podejmowanie działań związanych z popularyzacją wiedzy o systemie nadzoru i funkcjonowaniu firm audytorskich wśród kandydatów na biegłych rewidentów,

- f) utrzymywanie dialogu z firmami audytorskimi poprzez organizowanie tematycznych, cyklicznych i otwartych spotkań z firmami audytorskimi, w tym dotyczących procesu wdrażania nowych standardów kontroli jakości,
- g) podejmowanie działań służących prawidłowemu wdrażaniu i funkcjonowaniu nowych standardów zarządzania jakością,
- h) podejmowanie działań informacyjnych służących do przygotowania rynku biegłych rewidentów i firm audytorskich do nowych wymogów w zakresie sprawozdawczości niefinansowej,
- i) bieżące informowanie o działalności Agencji,
- j) rozwijanie współpracy z uczelniami wyższymi w obszarach dotyczących funkcjonowania firm audytorskich i biegłych rewidentów, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy w obszarze działalności szkoleniowej sędziów i prokuratorów,

Zakładany rezultat:

Usprawnienie komunikacji Agencją z firmami audytorskimi oraz podniesienie poziomu wiedzy uczestników rynku z zakresu rewizji finansowej, w tym roli biegłego rewidenta wykonującego zawód zaufania publicznego, a poprzez to przyczynianie się do wzrostu bezpieczeństwa inwestorów i obrotu gospodarczego.